

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ

Гайдей М. О. Шляхи реформування системи вищої освіти в Україні.....	5
Єпіфанова І. Ю. Активізація інноваційної діяльності вітчизняних підприємств..	7
Жежеря О. С. Значення інновацій в реалізації сталого розвитку	9
Зянько В. В. Венчурне забезпечення інноваційного процесу	10
Колодійчук А. В. Вплив недосконалої конкуренції на утворення новітніх організаційних структур в промисловості	13
Кошонько О. В. Державне забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств України	15
Краус Н. М. Економіко-технологічні проблеми становлення інноваційної моделі розвитку економіки України	17
Мороз О. О., Романець І. В. Інституціональна підтримка економіки знань як передумова забезпечення зростання економіки	19
Нижник Ю. Л., Сьома О. О. Місце прибутку в забезпеченні інвестиційної привабливості підприємств	21
Прилипко Д.А. Сутність інноваційного розвитку підприємства	22
Рудковський О. В. Управління економічною безпекою через призму узгодження інтересів	24
Свинарчук Ю. В. Основні фактори банкрутства підприємств	25
Шабельникова Є. А. Умови формування національної інноваційної системи України	27
Юринець З. В. Інноваційна економіка як складова ефективного розвитку держави	29

СЕКЦІЯ 2

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Вітрук Ю. О. Теоретичні аспекти аналізу фінансової стійкості підприємства	31
Войнаренко С. М. Комплексна оцінка ефективності маркетингових комунікацій операторів мобільного зв'язку	32
Грабчук Г. С. Оптимізація грошових потоків підприємств АПК	35
Грибінник О. М. Заходи з покращення фінансової стійкості підприємства	37
Довгопола О. О., Цвігун Н. І. Визначення сутності та принципи формування вартості капіталу акціонерного товариства	38
Журко Т. О., Нікіфорова Л. О., Шиян А. А. Проблеми і перспективи застосування аутсорсингу в іт-проектах	40
Зянько П. В. Побудова моделі оцінювання інвестиційної привабливості акціонерних підприємств	42
Калашник О. В. Шляхи підвищення рентабельності підприємства	45
Кацан В. С. Управління необоротними активами підприємства	48
Краєвська А. С. Екологічно орієнтований менеджмент в системі забезпечення сталого розвитку підприємств	50

Розподіл підприємств і організацій за типами інновацій

Показник	2008 – 2010 рр.	2010 – 2012 рр.
Загальна кількість підприємств і організацій	100,0	100,0
Інноваційно активні	21,0	20,4
Підприємства з технологічною інновацією	9,8	10,0
Підприємства з організаційною або маркетинговою інновацією	11,2	10,4
Не займалися жодною з інновацій	79,0	79,6

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності були власні кошти підприємств – 63,9% загального обсягу витрат (проти 52,9% у 2011 р.). Частка кредитів склала 21,0% (38,3%), фінансова підтримка держави – 2,2% (3,7%), кошти іноземних та вітчизняних інвесторів – 8,7% і 1,3% відповідно (0,4% і 0,3%) [5].

За даними Державної служби статистики інноваційній діяльності підприємств перешкождали численні фактори, серед яких слід виділити: відсутність власних коштів; відсутність фінансування (складність отримання кредитів; відсутність стимулювання з боку держави); відсутність кваліфікованого персоналу; відсутність інформації про технології та ринки.

Тому з огляду на вище сказане, можна зробити висновок, що перехід на шлях сталого розвитку можливий лише за активної участі держави в інноваційних процесах. Адже жодне підприємство за сучасних умов господарювання, залишатиметься неконкурентоздатним, без застосування інноваційних технологій, завдяки лише яким можлива реалізація стратегічних завдань розвитку.

Література

1. Проект Постанови про Концепцію переходу України до сталого розвитку / Верховна Рада України. – К.: Парламентське вид-во, 2004. – №5749.
2. Сталий розвиток. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki/Сталий_розвиток
3. Осіпчук Г.С. Відтворення основних засобів в системі управління підприємством / Г.С. Осіпчук // Наукові конференції. – 2011. – №8. – С. 18 – 21.
4. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: [монографія] / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В.С.Савчук – К.: КНЕУ, 2003. – 180 с.
5. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2010 – 2012 рр. Експрес-випуск Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/express/expres_u.html

УДК 336.273.2

Зянько Віталій Віталійович, аспірант, асистент,
Вінницький національний технічний університет

ВЕНЧУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

В умовах українського сьогодення венчурний капітал, як багатообіцяюча спеціалізована форма фінансування, на жаль, доступний меншості вітчизняних підприємців привабливих галузей, таких як розробка мобільних чи інтернет додатків та інших продуктів у сфері інформаційних технологій, точну вартість яких визначити практично неможливо. Разом з тим, історія венчурного бізнесу показує, що саме завдяки йому досягли колосального успіху та стали загальновідомими такі компанії як Amazon, Cisco, Compaq, eBay, Federal Express, Intel, Lotus, Netscape, Sun Microsystems, і Yahoo. Усі вони на певних етапах свого розвитку отримували підтримку венчурного капіталу. І їх успіх далеко не поодинокий, адже Staples, Starbucks, і ТСВУ – починали з інноваційних бізнес-моделей, успішна реалізація

яких стала можливою лише завдяки венчурному інвестуванню.

Як показує світова практика, венчурні фонди, за певних умов, можуть виступати ефективним інструментом розвитку Українського фінансового ринку. Адже саме такий нетрадиційний вид інвестування нових розробок може стати одним із напрямів вирішення проблеми розвитку венчурної індустрії, проблематика та значущість якої обумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Провідні вітчизняні та іноземні науковці, зокрема І. І. Мазур [1], А. А. Пестова, О. Г. Солнцев [2], А. С. Митрофанов [3], О.П. Денисенко [4], Джош Лернер, Пол Гомперс [5] займаються дослідженнями, що пов'язані з проблемами венчурного забезпечення ефективного функціонування інноваційного процесу.

Разом з тим, питання визначення ролі венчурного капіталу у забезпеченні розвитку інноваційного процесу потребує подальшого дослідження.

Метою дослідження є аналіз сучасного становища та особливостей венчурного забезпечення інноваційного процесу.

Інноваційний процес являє собою послідовний ланцюжок подій, під час яких інноваційна ідея «дозріває» до конкретного продукту, технології чи послуги і поширюється у практиці господарювання – від початкового етапу зародження нової ідеї до її матеріалізації, втілення у певну інновацію, яка, пройшовши послідовно ще ряд етапів інноваційного процесу, запускається у масове виробництво та поширюється у різних сферах економіки, даючи корисний ефект, аж до повного завершення свого життєвого циклу.

Пол Гомперс та Джош Лернер, провідні дослідники венчурного капіталу із Гарвардського університету вважають, що незалежно від того, як ми сприймаємо цифри, венчурний капітал явно сприяє економічному розвитку, добробуту, створенню робочих місць та інновацій. Ця унікальна форма інвестування знімає з підприємців загальні обмеження капіталу. З венчурним капіталом фірми зростають стрімкіше і становлять набагато більшу цінність, ніж фірми, котрі розвиваються самостійно. Подібним чином венчурний капітал генерує величезну кількість робочих місць і підвищує корпоративні прибутки, дохідність та якість. Нарешті, венчурний капітал здійснює потужний вплив на інновації [5].

Крім фінансової підтримки, венчурні інвестори можуть забезпечити спеціалізованими знаннями конкретної галузі, передати досвід успішного управління бізнесом від його зародження до становлення публічної компанії, надати доступ до мережі контактів, котрі можуть включати в себе досвідчених менеджерів, партнерів і потенційних клієнтів. Тобто венчурний капіталіст може допомогти сформувати керовану і добре фінансовану компанію, котра матиме значно більше шансів на успіх. У багатьох випадках останнє виявляється навіть ціннішим за фінансову підтримку.

В обмін на все вищенаведене, венчурний інвестор вимагає лише акції, здебільшого привілейовані, новоствореної компанії, котрі, в разі успіху, коштуватимуть значно більше аніж здійснені інвестиції.

Як правило, венчурний капіталіст продає свою частину власності іншим акціонерам чи керівництву підприємства після публічного розміщення акцій інноваційної фірми на фондовому ринку [2]. Хоча можливі й інші способи «виходу» венчурного інвестора з бізнесу, або, іншими словами, завершення венчурного інвестування: прямий продаж іншій компанії в межах однієї галузі або стратегічному інвесторові; зворотний викуп або викуп акцій співінвесторами чи керівництвом компанії [3].

У випадку, якщо бізнес не приніс венчурному інвестору очікуваних результатів, останній спосіб для венчурного інвестора є єдиним способом так би мовити «гідного» виходу з бізнесу. Проте керівництво проінвестованого підприємства матиме бажання повернути собі всю повноту контролю над своїм бізнесом, якщо бачитиме реальні шляхи підвищення ефективності своєї господарської діяльності.

На цьому венчурне інвестування завершується, залишаючи за собою налагоджений процес, котрий даватиме звичайні доходи, що влаштовують традиційних інвесторів.

Отже, механізм венчурного інвестування виступає тією ланкою, що зв'язує продуцентів

новацій – венчурного інвестора (фінансового донора) та інноваційного підприємства – «імітатора» або «акцептора» інновації, зі споживачами та забезпечує ринкове впровадження та подальшу реалізацію нових технологій, інноваційної продукції та послуг. Звичайно, що успішна реалізація венчурного фінансування й завершення проекту зі створення й упровадження інноваційного продукту залежать від ефективності взаємодії основних учасників венчурного проекту – венчурного інвестора та інноваційного підприємства, досягнутого між ними взаємовигідного компромісу на всіх стадіях венчурного інвестування, від забезпечення безперервності інноваційного процесу, ключову роль у якому відіграє венчурний капітал.

Виходячи з російського досвіду однією з найсерйозніших проблем венчурного забезпечення інноваційного процесу є вибір організаційно-правової форми венчурного фонду. В українському законодавстві немає жодної форми, яка б адекватно задовольняла вимоги венчурних капіталістів. Адже венчурне інвестування – це різновид бізнесу з високим ступенем ризику, учасникам якого необхідна мінімізація оподаткування, свобода в залученні і вкладенні капіталу, входу, виходу і управління інвестованою компанією.

Незважаючи на те, що поступово в нашій країні все ж створюються необхідні умови для розвитку венчурних фондів, які повинні зайняти ключову позицію в економічному розвитку України, низка перешкод цьому все ще існує. Зокрема, можливості вільного доступу до інвестицій венчурного фонду ущемляються нинішнім законодавством, в якому передбачено, що вкладати кошти у венчурні фонди не можуть фізичні особи та інституційні інвестори. А це заважає розбудові інвестиційного підґрунтя для розвитку венчурних фондів. Якщо розглянути досвід інших країн то, приміром, у США дозволено, щоб Пенсійний фонд інвестував до 10% власних активів у венчурні фонди.

З метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняного підприємництва українська влада повинна стимулювати інвесторів, які вкладають кошти у наукоємні, високотехнологічні виробництва методами державного регулювання комерціалізації наукових досліджень і розробок [1].

Так як Україна нині має досить невеликий об'єм венчурного інвестування, корисним є дослідження закордонного досвіду становлення венчурних підприємств, вивчення політики іноземних держав щодо стимулювання надходження капіталу перш за все в наукоємні малі підприємства, які, на думку науковців, становлять основу для венчурного інвестора [4]. Це допоможе віднайти комплекс ефективних прямих і опосередкованих методів впливу на фінансово-господарську діяльність венчурних підприємств та раціональні форми її регулювання.

На основі вищенаведеного можна стверджувати, що головними перешкодами венчурного забезпечення інноваційного процесу в Україні є:

- недосконалість законодавчої бази, наслідком чого є ускладнення реєстрації венчурних фондів в українській юрисдикції;
- низька ліквідність ризикових капіталовкладень, відсутність для цього ринкового механізму (спеціального фондового ринку);
- відсутність економічних стимулів для залучення прямих інвестицій у підприємства високотехнологічного сектора;
- недостатня інформаційна підтримка венчурної індустрії;
- недостатня кількість кваліфікованих управляючих венчурними фондами і низький рівень інвестиційної культури підприємців.

Висновки. Проаналізувавши сучасне становище та особливості вітчизняного венчурного забезпечення інноваційного процесу та взявши до уваги світовий досвід венчурного забезпечення інноваційного процесу варто зазначити, що Україна володіє не реалізованим потенціалом для роботи з ризиковими видами інвестування. Разом з тим, деякі позитивні зрушення в цьому напрямі все ж таки спостерігаються. Головними причинами недооцінки венчурної форми інвестування українськими підприємцями залишаються складність у пошуку підходящих кандидатур на роль венчурного інвестора та слабкість

розвитку відповідної інфраструктури.

Література

1. Мазур І.І. Комерціалізація наукових розробок як фактор конкурентного розвитку підприємництва / І.І. Мазур // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ : ВПЦ "Київський університет". – Вип. 148. – 2013. – С. 5-8.
2. Пестова А. А. Финансирование инноваций: в поисках российской модели / А. А. Пестова, О. Г. Солнцев // Банковское дело.- 2009. - № 1. - С. 1-10.
3. Митрофанов А. С. Венчурное инвестирование. Мировая практика и российская действительность / А. С. Митрофанов [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://nit.miem.edu.ru/2007/sb/pl/10.htm>.
4. Денисенко О.П. Державна політика розвитку венчурного інвестування: зарубіжний досвід / О.П. Денисенко // Науковий вісник Академії муніципального управління, серія «Управління» – Київ, 2011. – № 2.
5. Lerner Josh, and Paul Gompers. The Money of Invention: How Venture Capital Creates New Wealth. Boston: Harvard Business School Press, 2001.

УДК 338.001.36

Колодійчук Анатолій Володимирович,
аспірант Інституту регіональних досліджень НАН України, м. Львів

ВПЛИВ НЕДОСКОНОЛОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА УТВОРЕННЯ НОВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР В ПРОМИСЛОВОСТІ

Недосконала конкуренція є серйозним стримуючим бар'єром для розбудови інноваційної інфраструктури. Для усунення її негативного впливу найбільш ефективним є державне антимонопольне регулювання, однак в умовах зрощення монополій з державними органами такий інструмент стає неідеальним і поглиблює кризу активізації інноваційної діяльності у сфері промисловості. У даному дослідженні розглянемо особливості впливу недосконалої конкуренції на утворення новітніх організаційних структур у промисловості, як організаційно-просторових – кластерів, наукових парків, інноваційних бізнес-інкубаторів, регіональних інноваційних мереж, так і організаційно-діяльнісних – інжинірингових, венчурних та інноваційно-впроваджувальних підприємств.

У кластерах недосконала конкуренція породжує олігопольні змови, які можуть перешкоджати територіальній концентрації учасників в інноваційні кластери, а з іншого боку – підприємства-олігополісти самі можуть об'єднатися у кластери для лобювання своїх інтересів через кластерну структуру і збереження свого контролю над регіональними ринками (наприклад, львівський ІТ-кластер). Можливе лобювання бізнес-інтересів учасників кластерів. Наприклад, Львівський ІТ-кластер створений передусім для забезпечення бізнес-інтересів своїх учасників (фірми "SoftServe", "Техніка для бізнесу", "Елекс" та інші) у міській владі Львова, про що свідчить їх заслуга у збереженні аеропорту у Скнилові.

У наукових парках (технопарки, технополіси, промзони, наукові парки, дослідні парки) недосконала конкуренція призводить до того, що серед учасників наукових парків нерідко зустрічаються ті промислові підприємства, які лише користуються пільговим режимом завдяки статусу учасника наукового парку і не виконують реальних інноваційних проектів; значна кількість таких учасників робить науковий парк як інноваційну структуру неефективною. Можливе виведення з-під оподаткування потенційних учасників наукових парків. Прикладом є звільнення від оподаткування реалізованої промислової продукції Новокраматорського машинобудівного і Єнакіївського металургійного заводів як учасників